

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4395/2018
02.10.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Бранка Станића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је заступник Иван Маштраповић, адвокат из ..., против туженог Јавног предузећа „Пошта Србије“ ... – радна јединица у ..., ради утврђења ништавости и исплате, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2546/18 од 14.06.2018. године, у седници већа одржаној 02.10.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 2546/18 од 14.06.2018. године, тако што се жалба туженог одбија као неоснована и потврђује пресуда Основног суда у Шапцу П 942/17 од 19.03.2018. године у делу којим је обавезан тужени да тужиоцу исплати износ од 324.554,65 динара са припадајућом законском затезном каматом од доспећа сваког појединачног износа па до исплате, као и у делу одлуке о трошковима парничног поступка.

У преосталом делу, ревизија тужиоца **СЕ ОДБАЦУЈЕ** као недозвољена.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу на име трошкова ревизијског поступка плати износ од 105.280,00 динара, у року од 15 дана.

Образложење

Пресудом Основног суда у Шапцу П 942/17 од 19.03.2018. године, одбачена је тужба којом је тужилац тражио утврђење да је ништава правна радња административног извршења предузета од стране туженог према тужиоцу којом је принудним путем са текућег рачуна тужиоца обустављен износ накнаде зараде за намирење новчаног потраживања туженог по уговору о зајму бр ...-.../... од 20.10.1997. године као недозвољена. Одбијен је тужбени захтев за утврђење да је ништава непопуњена меница по виђењу без серијског броја која гласи на вредност од 50.000,00 до 100.000,00 динара издата од стране тужиоца као меничног јемца у циљу додатног обезбеђења по уговору о зајму бр. ...-.../... од 20.10.1997. године, што је тужени дужан да трпи, као неоснован. Тужени је обавезан на новчану исплату износа од 324.554,65 динара са припадајућом

каматом од доспећа сваког појединачног износа па до исплате, док је преко досуђеног износа главнице па до траженог износа од 351.599,85 динара са споредним потраживањем који се односи на месечне износе за временски период од 16.01.2006. закључно са 16.12.2006. године па до коначне исплате захтев тужиоца одбијен. Тужени је обавезан да тужиоцу на име парничних трошкова исплати износ од 120.969,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде па до исплате, док је захтев преко наведеног до траженог износа од 169.140,00 динара и у делу за законску затезну камату од пресуђења до извршности пресуде одбијен.

Апелациони суд у Новом Саду је пресудом Гж 2546/18 од 14.06.2018. године, жалбу тужиоца одбио, жалбу туженог усвојио, пресуду Основног суда у Шапцу П 942/17 од 19.03.2018. године преиначио у усвајајућем делу и делу одлуке о парничним трошковима тако што је одбио тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да му исплати износ од 324.554,65 динара са законском затезном каматом од доспећа сваког појединачног месечног износа па до исплате. Потврдио је другостепену пресуду у преосталом делу, а одбио захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио благовремену ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Према члану 403. став 2. тачка 2. ЗПП („Службени гласник РС“ 72/11...55/14) ревизија је увек дозвољена, ако је другостепени суд преиначио пресуду и одлучио о захтевима странака.

Имајући у виду наведено и испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужиоца основана у преиначујућем одбијајућем делу главног захтева.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени као послодавац и зајмодавац је закључио 20.10.1997. године са ББ, запосленим, као зајмопримцем Уговор о стамбеном зајму број ...-.../... (чији је предмет износ од 98.895,00 динара са каматом и роком отплате у 240 месечних рата). У складу са уговором преузетом обавезом о средствима обезбеђења враћања зајма, зајмопримац је зајмодавцу предао бланко меницу потписану од стране три жиранта, запослена код туженог. Међу њима је био и овде тужилац. ББ је 18.10.2002. године код туженог извршио проневеру, па како износ стамбеног зајма није вратио тужени је обавестио жиранте да ће активирати њихово јемство. Почев од маја месеца 2003. године, тужени је тужиоцу, свом запосленом обустављао са зараде, доспеле износе рата по наведеном уговору о зајму. Тужилац је имао знање о радњама туженог, на њих није стављао примедбе нити је приговарао обрачуну зараде све до иницирања парнице 28.12.2016. године. За временски период од 16.06.2003. до 15.12.2017. године, тужени је тужиоцу са зараде обуставио укупан износ од 410.636,15 динара, по месецима и са датумима исплата садржаним у табели налаза вештака израђеног за потребе парнице.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбацио тужбу за утврђење ништавости правне радње административног извршења, закључујући да не спада у судску надлежност одлучивање о тужби овакве садржине, одбио захтев за утврђење ништавости непопуњене менице из разлога што не садржи битне меничне елементе. Усвојио је захтев за новчано потраживање, налазећи да је захтев основан у смислу члана 210. став 1. Закона о облигационим односима и то за временски период од 10 година који претходи подношењу тужбе 28.12.2016.године у осталом делу захтев је одбио, услед застарелости.

Другостепени суд одбија захтев тужиоца за новчано потраживање, из разлога што је тужилац као жирант потписом на меници, према туженом преузео обавезу да испуни пуноважну и доспелу обавезу главног дужника реализацијом јемства која је извршена мимо суда.

Основано се ревизијом тужиоца указује да је наведено становиште другостепеног суда засновано на погрешној примени материјалног права.

По својој правној природи меница је хартија од вредности којом се њен издавалац безусловно обавезује да ће он сам или по његовом налогу – треће лице одређено у меници, исплатити наведеном повериоцу у меници, или по његовој наредби износ новца на који меница гласи и то у одређено време и на одређеном месту. Меница је презентациона хартија од вредности што значи да је менични поверилац дужан да поднесе повериоцу меницу када она доспе како би наплатио одговарајући новчани износ. Меница је строго формална хартија од вредности јер менично писмено мора да садржи законом прописане елементе осим претпостављених. Недостатак битног елемента чини је неважећом. Изузетак је бланко меница. Бланко меница садржи само минимум битних елемената са овлашћењем каснијем имаоцу менице да попуни остале битне елементе сагласно споразуму са издаваоцем. Бланко меница у моменту издавања, вољом самог издаваоца не садржи све битне меничне елементе, а предата је меничном повериоцу са овлашћењем да је касније попуни сагласно споразуму са издаваоцем. Право на попуну бланко менице безусловно обухвата право на уношење свих битних меничних састојака који недостају, меничне своте, места и датума издавања, доспелости, итд.

Чланом 29. Закона о меници прописано је да, исплата менице може се за целу меничну своту или за исвестан њен део обезбедити авалом (меничним јемством) Ово обезбеђење може дати треће лице, или чак и неко од потписника менице. Према члану 30. истог закона, авал се даје на меници или на алонжу и потписује га авалиста (став 1.). Ставом 2. прописано је да се авал изражава речима „пер авал“, „као јемац“, „као порук“ или ма којим другим изразом који то исто значи. За давање авала довољан је потпис на лицу менице, осим ако је у питању потпис трансата или трансанта (став 3.). Према ставу 4. из авала треба да се види за кога је дат. Ако се то не види важи као да је дат за трансанта.

Према члану 31. став 1. истог закона авалиста одговара онако како одговара онај за кога јемчи. Његова обавеза вреди и онда ако је обавеза за коју јемчи ништава из ма ког другог разлога осим због формалног недостатка.

У конкретном случају тужени није предузео све меничне радње прописане Законом о меници, чиме је повредио правило меничне строгости према коме се све меничне радње могу предузимати благовремено. Осим тога, сопствена бланко меница по виђењу представља веродостојну исправу на основу које се може одредити извршење у скраћеном поступку, а веродостојном исправом се доказује постојање, висина и доспелост повериоачевог потраживања јер се ради о строго формалној хартији од вредности. Како тужени није покренуо све меничне радње да би се принудним путем реализовала меница, то је обуставом зараде извршног дужника без решења суда, и са меницом која не садржи све битне елементе дошао до неоснованог обогаћења туженог у смислу члана 210. став 1. Закона о облигационим односима. Осим тога, према члану 123. став 1. Закона о раду, послодавац може новчано потраживање према запосленом наплатити обустављањем од његове зараде само на основу правноснажне одлуке суда, у случајевима утврђеним законом или уз пристанак запосленог што овде није случај. Тужени као послодавац је злоупотребио чињеницу да тужени ради код њега и без правноснажне одлуке суда, скидао му са рачуна утужене износе, само на основу чињенице да је тужилац као авалиста, потписао бланко меницу, која не садржи све битне елементе. У супротном, да тужени није био послодавац тужиоца, ове износе би могао обуставити са зараде тужиоца само на начин прописан чланом 123. став 1. ЗОР, што није учинио, па је дужан вратити тужиоцу незастарели износ потраживања.

Из изложених разлога, на основу члана 416. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је преиначио другостепену пресуду, тако што је одбио жалбу туженог и потврдио првостепену пресуду у усвајајућем делу захтева, одлучивши као у изреци под један.

Испитујући дозвољеност изјављене ревизије у делу којим је правноснажно одбачена тужба, односно одбијен захтев за утврђење и у делу за исплату главног дуга, у смислу члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да ревизија није дозвољена.

Према новелираној одредби члана 403. став 3. ЗПП, ревизија није дозвољена у имовинско правним споровима уколико вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000,00 евра по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе.

Тужба ради утврђења и исплате новчаног потраживања поднета је суду 28.12.2016. године.

Како вредност ревизијом побијаног дела, правноснажне пресуде од 27.045,20 динара не прелази динарску противвредност 40.000,00 евра по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе, Врховни касациони суд је нашао да ревизија тужиоца у преосталом делу није дозвољена.

На основу члана 413. ЗПП, одлучено је као у изреци под два.

Одлуку о трошковима ревизијског поступка, Врховни касациони суд је донео на основу члана 165. став 2., 154. и 163. ЗПП, тако што је тужиоцу досудио трошкове за

састав ревизије 18.000,00 динара, за таксу на ревизију 34.912,00 динара и таксу на ревизијску одлуку 52.368,00 динара, што све укупно износи 105.280,00 динара. Трошкови су одмерени у складу са успехом у спору и важећом Адвокатском и Таксеном тарифом.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић